

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH020055
NAZWA
OBSZARU Przeplatki nad Bystrzycą

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH020055	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Przeplatki nad Bystrzycą

1.4. Data opracowania 2006-01	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2007-03
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2009-02
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2023-09
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 27 lipca 2023 r. w spr. soo Przeplatki nad Bystrzycą (PLH020055)

	Powiększenie w 2014 r. (kompensacja). Korekta granic obszaru zatwierdzona
--	---

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna16.75

Szerokość geograficzna50.9776

2.2. Powierzchnia [ha]:843.69

2.3. Obszar morski [%]0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2	Nazwa regionu
PL51	Dolnośląskie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3150			0.09		G	A	C	A	A
3260			0.42		M	B	C	C	C
6410			1.85		G	B	C	B	B
6430			2.52		G	A	C	A	B
6510			51.88		G	A	C	A	B
9170			101.21		G	B	C	B	B
91E0			25.97		G	A	C	A	A
91F0			303.08		G	B	C	B	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie

częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze						Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
M	1308	Barbastella barbastellus			c				P	G	C	C	C	C
M	1337	Castor fiber			p	4	8	i	P	G	D			
I	6169	Euphydryas maturna			p	100	300	i	C	G	B	A	C	B
M	1355	Lutra lutra			p	3	5	i	P	G	C	A	C	B
F	1145	Misgurnus fossilis			p				R	M	C	A	C	B
M	1324	Myotis myotis			c				P	G	C	C	C	C
I	1037	Ophiogomphus cecilia			p	50	200	i	C	G	C	B	C	C
I	1084	Osmoderma eremita			p	5	20	i	R	G	C	B	C	C
I	6179	Phengaris nausithous			p	50	100	i	C	G	C	B	C	C
I	6177	Phengaris teleius			p	20	50	i	R	G	C	B	C	C
F	5339	Rhodeus amarus			p				R	M	C	B	C	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N10	3.84

N23	0.18
N19	66.56
N12	29.42
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Przeplatki nad Bystrzycą PLH020055 położony jest w dorzeczu rzeki Odry, w zlewni rzeki Bystrzycy.

Znaczną część (67%) obszaru stanowią lasy mieszane. Pozostałą część stanowią siedliska rolnicze oraz łąki. Spośród siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG największą powierzchnię zajmują łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) 91F0, grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) 9170 oraz niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) 6510. W granicach obszaru występują też łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe *91E0. Rzadko występują zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) 6410 i ziołorośla górskie (*Adenostyilion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430. Ponadto w obszarze stwierdzono jeden zbiornik wodny spełniający kryteria siedliska starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* 3150.

Obszar jest kluczowy dla zachowania populacji *Hypodryas maturna* w całej Polsce południowo-zachodniej ze względu na największą populację w tym regionie (Malkiewicz, inf. ustna).

4.2. Jakość i znaczenie

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*

Na obszarze ostoi stwierdzono tylko jeden zbiornik wodny, spełniający kryteria siedliska 3150. Jest to niewielki przepływowy zbiornik na małej rzeczce (dopływie Grzmiącej) w zachodniej części obszaru, otoczony zadrzewieniami olchowymi. Woda jest przezroczysta, o barwie brunatno-zielonej (brak sinic), brzegi dość strome, co wpływa na skąpe wykształcenie strefy szuwarów – obecne są niewielkie płyty wysokich turzycowisk zespołu *Caricetum ripariae* i trzcinowisk *Phragmitetum australis*. W toni występuje zespół *Nupharo-Nymphaeetum albae* z dominującym grążelem żółtym *Nuphar lutea*, który łatwiej od grzybienia białego znosi zacienienie zbiornika i ruch wody. Na powierzchni wody występuje niewielka ilość gatunków pleustonowych (głównie rzęsy drobnej *Lemna minor*), w warstwie podwodnej zaś dominuje rogatek sztywny *Ceratophyllum demersum*.

Stan zachowania siedliska oceniono jako właściwy (FV). Zbiornik jest trudno dostępny, mało atrakcyjny jako miejsce wypoczynku czy wędkowania, a otaczające go zadrzewienia i zarośla w pewnym stopniu hamują spływ biogenów z okolicznych pól i łąk.

Podstawowym zagrożeniem dla zachowania siedliska w obszarze jest możliwe obniżenie poziomu wód gruntowych w wyniku zmian przepływu wód w Bystrzycy bądź innych zabiegów hydrotechnicznych lub melioracyjnych, a także regulacja cieków zasilających starorzecze.

3260(*)

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)

W obszarze znajdują się dwa płyty siedliska zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych, jedno z nich zlokalizowane na niewielkiej łące w środkowej części obszaru, nad ciekami Grzmiąca. Łąkę otaczają zakrzaczenia wierzbowe i tarninowe, a od północy sąsiadują z nią pola uprawne. Roślinność reprezentuje dobrze wykształconą postać zespołu *Selino-Molinietum*, z licznie występującymi gatunkami charakterystycznymi związku *Molinion*: bukwicą lekarską *Betonica officinalis*, sierpikiem barwierskim *Serratula tinctoria*, przytulią północną *Galium boreale*, omanem wierzbolistnym *Inula salicina*, oraz z obfitym udziałem krwiściugu lekarskiego *Sanguisorba officinalis*, rzadkiej na Dolnym Śląsku selernicy żyłkowej *Cnidium dubium* i rajgrasu wyniosłego *Arrhenatherum elatius*. Drugie stanowisko znajduje się na niewielkiej łące śródlęśnej koło Stradowa w północno-wschodniej części obszaru.

Z gatunków charakterystycznych związku *Molinion* utrzymują się tam bukwica lekarska *Betonica officinalis*, przytulia północna *Galium boreale*, oman wierzbolistny *Inula salicina*, koniopłoch łąkowy *Silaum silaus* i olszewnik kminkolistny *Selinum carvifolia*. Łąka jest niestety niekoszona i zarasta silnie ostrożnikiem polnym *Cirsium arvense*, pokrzywą zwyczajną *Urtica dioica* i wiązówką błotną *Filipendula ulmaria*, a także dębem

szypułkowym i osiką.

Oba zachowane stanowiska siedliska 6410 są niewielkie i izolowane. Są jednak warte ochrony jako płaty rzadkiego w Polsce zbiorowiska roślinnego.

Płat koło Milina jest dobrze wykształcony (ocena FV) i w dobrym stanie ochrony, płat koło Stradowa natomiast wskutek zarastania ekspansywnymi gatunkami ziołoroślowymi i drzewami otrzymał ocenę złą (U2). Jest to bardzo niewielka i dość trudno dostępna łąka śródleśna, więc jej perspektywy ochrony są zdecydowanie złe.

Podstawowymi zagrożeniami dla zachowania siedliska w obszarze są: zarzucanie użytkowania terenów łąkowych, przekształcanie łąk w grunty orne, intensyfikacja użytkowania terenów łąkowych, obce gatunki inwazyjne oraz problematyczne gatunki rodzime jak trzcinnik piaszkowy, ostrożeń polny.

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*). i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)

Kilka płatów siedliska 6430 stwierdzono przy korycie Bystrzycy, w sąsiedztwie łągowych lasów dębowo-wiązowo-jesionowych. Są one silnie zdominowane przez azotolubną pokrzywę zwyczajną *Urtica dioica*; z gatunków łągowych i ziołoroślowych występują: przytulia czepna *Galium aparine*, jeżyna popielica *Rubus caesius*, gwiazdnica gajowa *Stellaria nemorum*, kielisznik zaroślowy *Calystegia sepium*, chmiel zwyczajny *Humulus lupulus*. Obficie występuje także móżga trzcinowata *Phalaris arundinacea*.

W niektórych płatach pojawia się inwazyjny rdestowiec japoński *Reynoutria japonica*.

Płaty siedliska 6430 na terenie ostoi są niewielkie i w złym stanie zachowania, mają jednak wartość jako stadia regeneracyjne roślinności łąkowej. Stan zachowania płatów siedliska 6430 oceniono jako zły (U2), na co wpływa przede wszystkim bardzo ubogi skład gatunkowy i zdominowanie płatów przez pokrzywę zwyczajną *Urtica dioica*. Wskazuje to na silne przeżyźnienie siedliska, związane prawdopodobnie z jakością wód w Bystrzycy i ich niskimi przepływami. Zagrożeniem są prace regulacyjne w korycie Bystrzycy.

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

Niemalże wszystkie łąki w obszarze stanowią siedlisko 6510, przy czym płaty najlepiej wykształcone i największe powierzchniowo odnotowano w części południowej, koło wsi Czerńczyce. Roślinność reprezentuje tutaj zespół *Arrhenatheretum elatioris* w postaci z udziałem gatunków łąk zmiennowilgotnych, takich jak krwiściąg lekarski *Sanguisorba officinalis*, koniopłoch łąkowy *Silaum silaus*, bukwica lekarska *Betonica officinalis*. Poza tym w płatach dominują rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*, przytulia zwyczajna *Galium mollugo*, kłosówka wełnista *Holcus lanatus*, wyczyniec łąkowy *Alopecurus pratensis*. Większość płatów jest obecnie wykaszana (część prawdopodobnie od niedawna), jedynie w południowej części obszaru, na wschód od Okulic, znajduje się kompleks łąk porzuconych, zarastających nawłocią olbrzymią *Solidago gigantea* i trzcinikiem piaszkowym *Calamagrostis epigeios*.

Ekstensywnie użytkowane łąki stanowią cenny element szaty roślinnej doliny rzecznej jako ostoja gatunków związanych z terenami otwartymi. Szczególnie wartościowy jest kompleks łąk w południowej części obszaru, między Okulicami a Czerńczycami.

Większość płatów jest obecnie wykaszana i w dobrym stanie ochrony. Część z nich zostało prawdopodobnie niedawno przywrócona do użytkowania i utrzymuje się na nich jeszcze pewna ilość gatunków ekspansywnych (nawłoc olbrzymia *Solidago gigantea*, trzcinnik piaszkowy *Calamagrostis epigeios*) oraz nieliczne siewki i podrosty drzew, co obniża ocenę ogólną do niezadowolającej (U1), lecz ich perspektywy ochrony są dobre. Jako właściwy (FV) oceniono stan łąk położonych na zachód od Czerńczyc. Natomiast w złym stanie zachowania (U2) znajduje się kompleks leżący na wschód od Okulic, wskutek zarzucenia użytkowania silnie zarośnięty nawłocią olbrzymią *Solidago gigantea* i trzcinikiem piaszkowym *Calamagrostis epigeios*.

Podstawowymi zagrożeniami dla zachowania siedliska w obszarze są zarzucanie użytkowania terenów łąkowych, przekształcanie łąk w grunty orne, intensyfikacja użytkowania terenów łąkowych, obce gatunki inwazyjne, problematyczne gatunki rodzime jak trzcinnik piaszkowy *Calamagrostis epigeios*, ostrożeń polny *Cirsium arvense*.

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

Dość rozległe płaty siedliska 9170 występują przede wszystkim w dolinie Bystrzycy. Większość płatów stanowi zgrądowiaste postacie zbiorowisk łągowych, stąd częste nawiązania florystyczne łągów, a także tworzy układy mozaikowe z fragmentami siedliska 91F0. Reprezentują stosunkowo wilgotną, niską postać grodu środkowoeuropejskiego (*Galio sylvatici-Carpinetum corydaletosum*) z obfitym udziałem kokoryczy pustej *Corydalis cava*, ziarnopłona wiosennego *Ficaria verna*, zawilca gajowego *Anemone nemorosa*, gwiazdnicy wielkokwiatowej *Stellaria holostea*, a miejscami także czosnku niedźwiedziego *Allium ursinum* w

wiosennym runie. W drzewostanie dominują w wyższych warstwach jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* (nasadzany), klon zwyczajny *Acer platanoides*, dąb szypułkowy *Quercus robur*, natomiast w niższej warstwie koron i w warstwie krzewów występuje obficie podrastający grab *Carpinus betulus*. Runo w aspekcie letnim jest niestety dość silnie zdominowane przez inwazyjny gatunek obcy – niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora*.

Fragmenty grądów stanowią cenny element obszaru ze względu na duży stopień naturalności runa i zróżnicowaną strukturę drzewostanu. Mają też znaczenie dla integralności kompleksów lasów liściastych i korytarza ekologicznego doliny rzecznej, tworząc układy mozaikowe i formy przejściowe ze zbiorowiskami łągowymi.

Stan zachowania grądów w obszarze oceniono jako niezadowolający (U1) lub zły (U2). Jest wiele płatów o drzewostanie młodym lub pofragmentowanym, niejednokrotnie też obserwuje się rozjeżdżanie runa, a w pobliżu zabudowań również zaśmiecenie; nisko został oceniony także wskaźnik ilość martwego drewna. Natomiast dużą zaletę stanowi duży stopień naturalności runa i składu gatunkowego drzewostanu, wartość siedliska podnoszą też fragmenty z udziałem starodrzewu.

Podstawowymi zagrożeniami są: usuwanie martwego drewna, zaśmiecanie, rozjeżdżanie i fragmentacja runa drogami leśnymi i szlakami zrywkowymi, co ułatwia wnikanie gatunków inwazyjnych, takich jak niecierpek drobnokwiatowy.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnetum glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe

Siedlisko priorytetowe *91E0 na obszarze ostoi występuje w postaci kilkuhektarowych płatów łągów olszowych i olszowo-jesionowych (zespół *Fraxino-Alnetum*, podtyp siedliska *91E0-3) w dolinach małych rzek: Grzmiacej, Młynówki i ich dopływów. Drzewostan składa się z olszy czarnej *Alnus glutinosa*, bądź też z olszy czarnej i jesionu wyniosłego *Fraxinus excelsior*. W podszycie występuje obficie czeremcha zwyczajna *Padus avium*, w runie zaś liczne gatunki łągowe, takie jak ziarnopłon wiosenny *Ficaria verna*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, turzycza odległokłosa *Carex remota*, zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, przytulia czepna *Galium aparine*, czasem też porzeczka czarna *Ribes nigrum*. Występują też płaty z udziałem wysokich turzyc, takich jak turzycza błotna *Carex acutiformis*.

W aspekcie letnim w runie często dominuje pokrzywa zwyczajna, w niektórych płatach pojawia się inwazyjny niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora*.

Obszar Przeplatki nad Bystrzycą jest jedną z najważniejszych ostoi tego siedliska w Polsce południowo-zachodniej, pod względem zarówno wielkości, jak i jakości zachowania płatów.

Podstawowymi zagrożeniami są: regulacja cieków wodnych i zmiana stosunków wodnych, usuwanie martwego drewna, zaśmiecanie, rozjeżdżanie i fragmentacja runa drogami leśnymi i szlakami zrywkowymi, co ułatwia wnikanie gatunków inwazyjnych, takich jak niecierpek drobnokwiatowy i rdestowiec ostrokończysty, zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska związana z grądowaniem oraz zamieranie jesionu.

91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)

Rozległe płaty łągów dębowo-wiązowych o wielu cechach naturalnych, występujące w układach kompleksowych ze zbiorowiskami łągów olszowych (siedlisko *91E0), grądów (siedlisko 9170) i ziołorośli (siedlisko 6430) stanowią jeden z najcenniejszych obiektów przyrodniczych obszaru Przeplatki nad Bystrzycą.

Siedlisko 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe zajmuje znaczą część powierzchni obszaru, pokrywając teren doliny Bystrzycy i jej dopływów. Drzewostan o zróżnicowanej strukturze przestrzennej i gatunkowej składa się z jesionu wyniosłego *Fraxinus excelsior*, dębu szypułkowego *Quercus robur*, klonu zwyczajnego *Acer platanoides*. Miejscami licznie występuje olsza czarna *Alnus glutinosa*, a rzadziej – wiąz szypułkowy *Ulmus laevis*. W podszycie dominuje czeremcha zwyczajna *Padus avium*, występuje także leszczyna pospolita *Corylus avellana*, dereń świdwa *Cornus sanguinea*, głóg jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*, a w płatach suchszych, nawiązujących do zbiorowisk grądowych, obficie podrasta grab *Carpinus betulus*. Runo w aspekcie wiosennym cechuje się licznym występowaniem barwnie kwitnących geofitów: kokoryczy pustej *Corydalis cava*, ziarnopłona wiosennego *Ficaria verna*, zawilca gajowego *Anemone nemorosa*, czosnku niedźwiedziego *Allium ursinum*, śnieżyczki przebiśniega *Galanthus nivalis*, gwiazdnicy wielkokwiatowej *Stellaria holostea*. Latem w runie dominują wiechlina gajowa *Poa nemoralis*, kupkówka *Aschersonia* *Dactylis aschersoniana*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, czyściec leśny *Stachys sylvatica*, a także inwazyjny niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora*. Przy drogach leśnych i wyrębach pojawiają się kępy nawłoci późnej *Solidago gigantea*.

Stan zachowania płatów siedliska 91F0 oceniono na ogół jako niezadowalający (U1). Na obniżenie oceny wpłynęły wskaźniki takie jak: zbyt mała ilość martwego drewna (zwłaszcza wielkowymiarowego), obecność gatunków inwazyjnych w runie, widoczne przejawy procesu grądowienia, niedostateczne uwilgotnienie siedliska.

Podstawowymi zagrożeniami są: regulacja cieków wodnych i zmiana stosunków wodnych, usuwanie martwego drewna, zaśmiecanie, rozjeżdżanie i fragmentacja runa drogami leśnymi i szlakami zrywkowymi, co ułatwia wnikanie gatunków inwazyjnych, takich jak niecierpek drobnokwiatowy i rdestowiec ostrokończysty, zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska związana z grądowieniem oraz zamieranie jesiona.

1145 (*)

1134 Różanka *Rhodeus sericeus amarus* (= 5339, *Rhodeus amarus*) (*)

1324 nocek duży *Myotis myotis*

Nocek duży *Myotis myotis* preferuje lasy liściaste lub mieszane o słabo rozwiniętym podszycie. Jego schronieniami letnimi są głównie strychy budynków. Na zimowiska wybiera jaskinie, sztolnie i tunele. Osobniki latają z reguły nisko przy obrzeżach lasów, parków i sadów, gdzie polują głównie na ćmy i chrząszcze z rodziny biegaczowatych. Ich żerowiska oddalone są od kryjówek od 1,5 do 2,5 km. Podczas prac nad planem zadań ochronnych w czasie nasłuchów detektorowych wykazano pojedyncze przeloty tego gatunku. Miejsca hibernacji nie zostały odnalezione. Istniejące warunki siedliskowe stwarzają wysoką dostępność schronień i żerowisk. Odpowiednia ochrona siedlisk leśnych zapewniająca zróżnicowanie struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanów umożliwi jednocześnie skuteczną ochronę żerowiskowych gatunku w obszarze. Ponadto w bliskim sąsiedztwie obszaru w kościele w Milinie na poddaszu w ubiegłych latach występowała kolonia rozrodcza nocka dużego, która w 2012 roku nie funkcjonowała. W 2013 roku został wykonany remont dachu ww. kościoła, w wyniku którego poddasze stało się dostępne zarówno dla nietoperzy jak i dla ptaków, obserwowano tam wypłuki płomykówki, której obecność mogła się przyczynić do porzucenia kryjówki przez nietoperze. Mimo niefunkcjonującej kolonii, żerujące i migrujące nocki stwierdzano na całym obszarze ostoi – zwłaszcza w okolicy koryta rzeki i starodrzewi - nietoperze nadal więc wykorzystują ten obszar jako żerowisko. Uwzględniając powyższe nadano ocenę ogólną C – znacząca.

1308 mopek *Barbastella barbastellus*

Mopek *Barbastella barbastellus* zimuje w podziemiach, dobrze znosząc niskie temperatury i małą wilgotność powietrza. Kryjówki letnie to przestrzenie pod odstającą korą drzew, przestrzenie za okiennicami, szczeliny mostów. Mopki najczęściej żerują blisko roślinności, wśród drzew lub nad ich koronami, na obrzeżach lasów, w parkach, ogrodach oraz w pobliżu domów, często pokonując odległości do 30 km między kryjówkami i żerowiskami. Na zimowe schronienia mopek wybiera miejsca chłodne, najczęściej w pobliżu otworów wejściowych jaskiń i piwnic.

Podczas prac nad planem nasłuchów detektorowe pozwoliły na pojedyncze stwierdzenia gatunku w obrębie siedlisk leśnych obszaru. Miejsca hibernacji nie zostały odnalezione. Nietoperze wykorzystują obszar jako żerowisko, a do niedawna w kościele w Maniowie który zlokalizowany jest poza granicami obszaru występowała kolonia rozrodcza mopka. Nie została ona stwierdzona podczas badań w 2012 r. – obserwowano jedynie pojedyncze odchody mopka. Być może w przyszłości poddasze kościoła zostanie zasiedlone przez kolonię rozrodczą powtórnie. Starodrzewia i dziuplaste drzewa mogą stanowić potencjalne kryjówki gatunku. Uwzględniając powyższe nadano ocenę ogólną C – znacząca.

1355 wydra *Lutra lutra*

Wydra *Lutra lutra* zasiedla różnego rodzaju środowiska wodne i podmokłe. Czynnikiem determinującym występowanie gatunku są odpowiednia baza pokarmowa i dostępność bezpiecznych schronień. Kryjówki lokalizowane są głównie w obrębie naturalnie ukształtowanych skarp brzegowych, rzek i jezior. W obrębie obszaru zlokalizowano cztery stanowiska wydry *Lutra lutra*. Wszystkie stanowiska otrzymały ocenę ogólną stanu ochrony właściwą (FV). Siedliska wydry w obrębie koryta Bystrzycy są zachowane w dobrym i bardzo dobrym stanie, naturalne i półnaturalne koryto rzeki zapewnia także odpowiednią bazę żerowiskową i dostępność schronień.

Dla wydry *Lutra lutra* nie wskazano zagrożeń istniejących. Zagrożeniami potencjalnymi dla gatunku są regulowanie koryt rzecznych oraz zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska – powodować one

mogą pogorszenie parametrów siedliska gatunku.

6169 przeplatka maturna *Euphydryas maturna* (= 1052, *Hypodryas maturna*)

Optymalnym siedliskiem przeplatki maturny jest łęg wiązowo-jesionowy, w strefie okazjonalnych zalewów w dolinach dużych rzek. Ważne dla prawidłowego rozwoju gąsienic jest bogate, silnie naświetlone runo leśne z udziałem przetaczników *Veronica* spp. lub pszeńców *Melampyrum* spp. oraz luźny podszyt z gatunkami żywicielskimi dla larw i motyli. W Polsce przeplatka maturna *Euphydryas maturna* odbywa rozwój zwykle na jesionie wyniosłym. Osobniki gatunku mogą się też rozwijać na kalinie koralowej *Viburnum opulus* L. i przetaczniku długolistnym *Veronica longifolia* L. W obszarze odnaleziono liczne stanowiska gatunku - są one jednymi spośród ok. 40 lokalizacji znanych obecnie w południowo-zachodniej Polsce.

Pomimo stosunkowo dużej liczebności populacji i rozległej powierzchni siedlisk, stan zachowania gatunku jedynie na dwóch stanowiskach oceniono jako właściwy (FV). Stan ochrony na trzech stanowiskach oceniono jako niezadowolający (U1), a na pozostałych dwóch - jako zły (U2), co wynika głównie ze złego stanu populacji. Składają się na to przede wszystkim znaczna izolacja i fragmentacja populacji i słaby stan zdrowotny głównej rośliny pokarmowej – jesionu wyniosłego.

Perspektywy dla przetrwania gatunku są trudne do określenia. Populacja prawdopodobnie nie jest całkowicie izolowana, ale izolacja może się powiększać – konieczne jest przeprowadzenie badań w celu określenia genetycznej kondycji populacji.

Główne zagrożenia dla przeplatki maturny *Hypodryas maturna* związane są z siedliskiem gatunku, jak np. wycinka czy odnowienia lasu (nieodnawianie siedlisk z udziałem jesionu), czy też usuwanie podrostów drzew w ramach konserwacji pobocza dróg. Ponadto zagrożeniem jest zmniejszenie wymiany materiału genetycznego – chów wsobny w izolowanej populacji, jaką jest populacja przeplatki maturny *Hypodryas maturna* w obszarze, może doprowadzić do degeneracji i wymierania populacji.

1084 pachnica dębowa *Osmoderma eremita* (*Osmoderma barnabita*)

Pachnica dębowa *Osmoderma eremita* jest gatunkiem obligatoryjnie związanym z określonym typem lub postacią martwego drewna – niezbędnymi do rozwoju osobników gatunku są próchnowiska wewnętrzne, powstające w starych drzewach – żywych, zamierających lub martwych. Wewnątrz nich larwy przechodzą kilkuletni rozwój, odżywiają się zagrzybiałym martwym drewnem, chronią się tu również poczwarki i imagines (postacie doskonałe). Owady przemieszczają się na niewielkie odległości (do kilkuset metrów od miejsca wylęgu) i zwykle przebywają w dziuplach. Preferowane przez gatunek są rosnące w nasłonecznieniu drzewa liściaste – gatunki rozpowszechnione w kompleksach leśnych na badanym obszarze, jednak ze względu na rozproszenie i nierównomierne występowanie tych kompleksów oraz młody wiek drzewostanów pachnica jest tu gatunkiem rzadkim – występuje na trzech położonych blisko siebie drzewach w jednej alei.

Stan zachowania jest nieznany (XX) - monitoring stanu populacji nie był tu prowadzony. Perspektywy dla przetrwania gatunku są trudne do określenia.

Wszystkie drzewa (dęby i lipy), które chrząszcze pachnicy dębowej mogą zasiedlić w przyszłości, są stare i mają liczne próchnowiska i nie zapewnią ciągłości bazy pokarmowej i materiału lęgowego w przyszłości.

Dlatego dla zachowania populacji w stanie niepogorszonym wskazane są nasadzenia nowych drzew w alei.

Zagrożeniem dla gatunku jest usuwanie martwych i umierających drzew oraz chirurgia drzewna. Ponadto zagrożeniem jest zmniejszenie wymiany materiału genetycznego – chów wsobny w izolowanej populacji, jaką jest populacja pachnicy dębowej *Osmoderma eremita* w obszarze, może doprowadzić do degeneracji i wymierania populacji

1037 trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*

Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia* zasiedla nizinne i podgórskie ciekі różnej wielkości, od strumieni po duże rzeki, na dnie których larwy przechodzą rozwój. Najliczniejsze populacje gatunku stwierdzano na rzekach o szerokości od dziesięciu do kilkudziesięciu metrów. Preferuje nasłonecznione odcinki cieków położone wśród bogatej strukturalnie roślinności. Gatunek unika mułu i zastoiskowych fragmentów rzek, preferuje osady piaszczyste i piaszczysto-żwirowate, miejscami z domieszką detrytusy.

Na Dolnym Śląsku optymalnym siedliskiem dla trzepli zielonej *Ophiogomphus cecilia* wydaje się być cała gęsto zalesiona dolina Odry i odcinki jej dopływów, jednak stopień poznania rozmieszczenia gatunku jest mały. Podczas prac nad planem odnaleziono w obszarze gatunek trzepli zielonej *Ophiogomphus cecilia* – skontrolowano brzeg Bystrzycy w trzech miejscach, ale gatunek prawdopodobnie zasiedla Bystrzycę na całej długości w obszarze, także w odcinkach koryta zmienianych w przeszłości, podlegających obecnie antropopresji. Bystrzyca w obszarze stanowi dogodną dla trzepli siedlisko ze względu na niewielkie przekształcenie koryta – są fragmenty o dużym stopniu naturalności, nieumocnione skarpy brzegowe,

urozmaicone otoczenie – Bystrzyca płynie zarówno przez tereny leśne, jak i nieleśne. Stan zachowania gatunku w niniejszym obszarze oceniono jako niezadowalający (U1) ze względu na umiarkowaną liczebność i zagęszczenie wylinek na kontrolowanych stanowiskach. Siedliska trzepli zielonej są mało przekształcone, występuje II klasa czystości wody. Dla gatunku zaplanowano ochronę zachowawczą – nienaruszanie stanu siedliska. Zagrożeniem istniejącym dla gatunku jest zanieczyszczenie wód powierzchniowych, natomiast zagrożeniem potencjalnym jest regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych.

6177 modraszek telejus *Phengaris teleius* (= 1059, *Maculinea teleius*)

Gatunek zasiedla podmokłe łąki, głównie trzęślicowe i świeże. Motyle pojawiają się w okresie od końca czerwca do początku sierpnia. Gąsienice modraszka telejusa *Phengaris teleius* żyją początkowo w kwiatostanach krwiciągu lekarskiego *Sanguisorba officinalis*, później schodzą na ziemię i przenoszone przez mrówki z rodzaju *Myrmica* do ich gniazd, gdzie zimują i odbywają dalszy rozwój. Przepoczwarczają się pod koniec następnej wiosny w gnieździe mrówek, które opuszczają po wyjściu z poczwarki. Mrowiska mają formę kopczyków ziemnych, więc struktura siedliska i sposób zagospodarowania jest kluczowy dla utrzymania gatunku.

Podczas prac nad planem zadań ochronnych odnaleziono gatunek po raz pierwszy w obszarze. Nie udało się jednak oszacować liczebności populacji, w związku z czym konieczne jest uzupełnienie stanu wiedzy w tym zakresie.

Stan zachowania gatunku w Obszarze jest niezadowalający U1 i wynika z niezadowalającej oceny parametru stanu siedliska gatunku – występuje tylko 1 stanowisko gatunku z rośliną żywicielską - krwiciągiem lekarskim *Sanguisorba officinalis*, a niniejsza populacja znajduje się w granicach naturalnego zasięgu modraszka telejusa. Łąka, będąca we fragmentach siedliskiem 6510, jest porośnięta przez nawłóć.

Niezbędna jest poprawa struktury siedliska gatunku.

Zagrożenia dla gatunku związane są z przekształceniami w obrębie jego siedlisk - zmianą sposobu uprawy, zaniechaniem / brakiem koszenia, intensywnym nawożeniem – prowadzącymi do zaniku siedlisk gatunku, a także z ewolucją biocenotyczną i obcymi gatunkami inwazyjnymi, które drastycznie zmieniają stan siedliska.

6179 modraszek *nausitous* *Phengaris nausithous* (= 1061, *Maculinea nausithous*)

Gąsienice modraszka *nausitosa* *Phengaris nausithous*, podobnie jak w przypadku modraszka telejusa *Phengaris teleius*, żyją początkowo w kwiatach krwiciągu lekarskiego *Sanguisorba officinalis*, później schodzą na ziemię i przenoszone przez mrówki z rodzaju *Myrmica* do ich gniazd, gdzie odbywają dalszy rozwój. Przepoczwarczają się w gnieździe mrówek, które opuszczają po wyjściu z poczwarki. Obydwa gatunki wybierają takie same siedliska i często współwystępują ze sobą, przy czym modraszek *nausitous* występuje na Dolnym Śląsku częściej niż modraszek telejus.

Podczas prac nad planem zadań ochronnych odnaleziono gatunek po raz pierwszy w obszarze. Nie udało się jednak oszacować liczebności populacji, w związku z czym konieczne jest uzupełnienie stanu wiedzy w tym zakresie.

Stan zachowania gatunku w niniejszym obszarze jest właściwy FV – występuje 5 stanowisk i licznie roślina żywicielska - krwiciąg lekarski *Sanguisorba officinalis*, a niniejsza populacja znajduje się w granicach naturalnego zasięgu modraszka *nausitosa*. Dodatkowo stanowiska te nie są izolowane.

Zagrożenia dla gatunku związane są z przekształceniami w obrębie jego siedlisk – zmianą sposobu uprawy, zaniechaniem / brakiem koszenia, intensywnym nawożeniem – prowadzącymi do zaniku siedlisk gatunku, a także z ewolucją biocenotyczną i obcymi gatunkami inwazyjnymi, które drastycznie zmieniają stan siedliska.

(*) UWAGA: Siedlisko/gatunek czeka na akceptację zmiany statusu przez Komisję Europejską. Wiążące zapisy co do kwalifikacji jako przedmiot ochrony znajdują się w punktach 3.1 i 3.2

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziomi	Zagrożenia i presje	Zanieczyszczenie (opcjonalnie)	Wewnętrzne / zewnętrzne

	[kod]	[kod]	[i o b]
H	J03.01		i
M	B02.04		i
H	D01.01		i
H	A03.03		i
H	B02.01		i
M	J02.03.01		i
M	B03		i
M	F03.02.01		i
H	I01		i
M	J02		i
M	J03.01		i
M	A03.03		i
M	J02.03		i
M	A01		i
M	E06.01		i

Oddziaływania pozytywne

Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	X	X	i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

Kazuń A. 2012. Ekspertyza przyrodnicza wykonana na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych Przeplątki nad Bystrzycą PLH020055. Siedliska przyrodnicze. Malkiewicz A., Żuk K. 2012. Ekspertyza przyrodnicza wykonana na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych Przeplątki nad Bystrzycą PLH020055. Owady. Błachuta J. 2012. Ekspertyza przyrodnicza wykonana na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych Przeplątki nad Bystrzycą PLH020055. Ryby. Kisiel P. 2012. Ekspertyza przyrodnicza wykonana na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych Przeplątki nad Bystrzycą PLH020055. Ptaki. Pakuła M. 2012. Ekspertyza przyrodnicza wykonana na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL03	100.0				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL03	Park Krajobrazowy Dolina Bystrzycy	*	100.0

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu
Adres:	Polska Al. Matejki 6 50-333 Wrocław
Adres e-mail:	sekretariat@rdos.wroclaw.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przeplatki nad Bystrzycą PLH020055. Link: https://edzienniki.duw.pl/legalact/2014/2390/
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 9 maja 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przeplatki nad Bystrzycą PLH020055 Link: https://edzienniki.duw.pl/legalact/2016/2444/
☐	Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH020055

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒

Tak

☐

Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)